

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору 2018

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

075 Маркетинг

шифр і найменування спеціальності,

освітня програма /
спеціалізація

Маркетинг

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

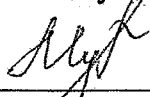
Харків, 2019 рік

Розробник:

Муромець Наталія Євгенівна,
професор кафедри маркетингу, менеджменту
та торговельного підприємництва, доктор
економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

Н. Є. Муромець
ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої програми

Невертій Ганна Сергіївна,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту та
торговельного підприємництва, кандидат
економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

Г. С. Невертій
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

назва кафедри

протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Зав. кафедри

підпис

Н. В. Попова
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Голова методичної комісії

підпис

Л. І. Літвін
ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Менеджмент» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 Маркетинг галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації та прийняття адекватних управлінських рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплекс знань щодо вибору нових форм і методів управління при створенні цілісної, ефективної та гнучкої системи управління організацією в умовах постійно змінюваного середовища.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін «Правознавство», «Основи підприємництва» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як «Організація торгівлі».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Уміння застосовувати знання на практиці;

ЗК 7. Робота в команді;

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (творчість);

фахових компетентностей:

ФК 16. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу;

ФК 17. Здатність щодо обґрунтування управлінських рішень з маркетингу на основі аналізу прибутку та витрат;

програмних результатів навчання:

ПРН 6. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію;

ПРН 18. Розроблювати стратегії управління закупівельною та збутовою логістикою підприємства; оптимізувати товарні запаси та вантажопотоки на складах; обґрунтовувати вибір транспорту та розраховувати ефективність його використання; формувати систему логістичного сервісу;

ПРН 23. На основі знань економіки підприємства, бухгалтерського обліку приймати управлінські рішення в сфері маркетингу та розраховувати ефективність.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Зміст, предмет, об'єкт і методи науки управління. Характеристика понять «управління» і «менеджмент». Методи дослідження в системі менеджменту. Оцінка особистих якостей і ролей менеджера. Зміст роботи, навички, уміння управлінця-професіонала.

Тема 2. Організація як об'єкт управління

Організація як елемент системи. Поняття відкритої та закритої системи. Залежність організації від зовнішнього середовища. Рівні управління в організації. Модель зовнішнього і внутрішнього середовища підприємств. Вертикальний та горизонтальний поділ праці в організації. Формальні та неформальні організації. Поняття торговельного підприємства як відкритої системи.

Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій

Виникнення тейлоризму і його сутність. Основні положення фордизму Адміністративна (класична) школа менеджменту (Файоль, Муні). Сутність і принципи теорії адміністрації. Виникнення «неокласичної» школи. «Хоторнські експерименти» Елтона Мейо. Людський фактор у розвитку менеджменту. Біхевіористичний напрямок у менеджменті. Сучасні теорії менеджменту.

Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту

Планування як загальна функція менеджменту Завдання планування. Сутність понять «стратегія», «місія», «мета підприємства». Вимоги щодо формулювання цілей. Процес стратегічного планування діяльності підприємства. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища. Стратегічні альтернативи підприємства. Аналіз і вибір стратегічних альтернатив підприємств. Стратегія стабілізації. Різновидності стратегії зростання. Стратегія виживання. Логістична стратегія розвитку роздрібних торговельних підприємств мереж. Сутність стратегічного планування діяльності підприємства.

Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту

Організація взаємодії як функція менеджменту. Делегування повноважень. Основні види та принципи професійно-кваліфікаційного розподілу та кооперації управлінської праці. Нормативні акти, які регламентують організацію взаємодії і повноважень. Техніка і форми передачі розпоряджень. Розподіл функцій між менеджером і підлеглими. Організація командної роботи. Подолання опору змінам. Поняття та види організаційних структур управління. Поняття організаційних структур

управління. Принципи формування структури управління. Види організаційних структур управління підприємством. Бюрократичні структури управління. Адаптивні структури управління. Принципи формування структури роздрібно-торговельної мережі.

Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту

Сутність і види контролю діяльності. Попередній контроль. Бюджетний контроль та його переваги. Поточний та заключний контроль. Процес контролю. Оцінка і контроль ефективності логістичної стратегії торговельного підприємства.

Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту

Система методів управління виробництвом. Теоретичні основи трудової мотивації. Місце матеріального стимулювання в механізмі мотивації. Формування кадрової HR-стратегії як умова забезпечення соціально-економічної ефективності системи управління персоналом підприємства

Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах

Види управлінських рішень та підходи до їх прийняття: програмовані або непрограмовані, інтуїтивні та раціональне управлінське рішення. Процес прийняття рішень. Методи прийняття рішень: матричний, теорії ігор, дерево рішень, аналітично-систематизаційний, ділових ігор, груповий тощо. Фактори впливу на процес прийняття рішень. Організація виконання рішень.

Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті

Поняття і форми влади. Рівні розумової праці керівника. Поняття «керівник» і «лідер». Класифікація форм влади. Сутність керівництва і лідерства. Влада, її форми та джерела. Основні форми влади: влада примусу, винагороди, законну, експертна, харизматична. Теорії лідерства: підхід з позиції особистих якостей; поведінковий підхід у теорії менеджменту; ситуаційний підхід у теорії менеджменту.

Тема 10. Управління трудовим колективом

Поняття колективу і його соціологічні ознаки. Стадії згуртування трудового колективу. Функції трудового колективу. Етапи становлення соціально зрілого трудового колективу. Соціально-психологічний клімат колективу.

Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера.

Поняття конфлікту та його характерні риси. Причини виникнення конфліктів. Модель конфлікту як процесу. Методи управління конфліктною ситуацією. Поняття компетентнісного підходу в системі управління персоналом.

Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті

Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту. Класифікація інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Постановка і реструктуризація управлінського обліку в організації. Раціоналізація, інтегрування й подальша автоматизація інформаційних потоків. Комп'ютерні системи інформаційного менеджменту. Інформаційна безпека об'єкта управління. Поняття та характеристика комунікацій. Інформація, її види та роль у менеджменті. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту. Класифікація інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Постановка і реструктуризація управлінського обліку в організації. Раціоналізація, інтегрування й подальша автоматизація інформаційних потоків. Комп'ютерні системи інформаційного менеджменту. Інформаційна безпека об'єкта управління.

Тема 13. Організація праці менеджера

Поняття і завдання наукової організації праці. Зміст і напрямки наукової організації праці. Складові основи наукової організації праці. Режим праці та відпочинку. Розподіл і кооперація праці. Особливості наукової організації управлінської праці. Професійна орієнтація та професійний добір (відбір) працівників. Організація керівної праці менеджера. Організація роботи з документами. Організація і проведення ділових зустрічей. Організація прийому відвідувачів. Планування особистої роботи менеджера. Нормування управлінської праці. Облік та аналіз робочого часу. Організація робочого місця менеджера.

Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті

Поняття документообігу на підприємстві. Складання номенклатури та формування справ. Приймання, розгляд і реєстрація документів. Робота з вихідними документами. Типові терміни виконання документів. Організація контролю за виконанням документів. Робота з листами, пропозиціями, заявами та скаргами громадян. Організація та проведення нарад і зборів. Технологія підготовки проведення нарад і зборів. Класифікація ділових нарад та методика їх раціонального проведення. Підготовка і проведення ділових бесід та переговорів. Керування потоком відвідувачів, техніка їх прийому. Основи взаємодії керівника й секретаря-референта. Перешкоди у спілкуванні. Рівні ділового спілкування. Правила конструктивної критики під час мовного спілкування.

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту	Теоретичні основи менеджменту	2			
Тема 2. Організація як об'єкт управління	Організація як об'єкт управління	2			
Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій	Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій	2			
Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту	Поняття планування як загальної функції менеджменту	2			
Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту	Організація взаємодії й повноважень	2			
Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту	Контролювання як загальна функція менеджменту	2			
Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту	Мотивування як загальна функція менеджменту	2			
Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах	Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах	2			
Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті	Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті	2			
Тема 10. Управління трудовим колективом	Управління трудовим колективом	2			
Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера	Конфлікти в діяльності менеджера	2			
Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті	Підсистема інформаційного забезпечення менеджменту	2			
Тема 13. Організація праці менеджера	Організація праці менеджера	2			
Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті	Поняття документообігу на підприємстві	2			
Усього		28			

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:

<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=244>

Лекційний матеріал наведено у [1, 2].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту	Обґрунтування змісту, предмета, об'єкта і методів управління	2			
Тема 2. Організація як об'єкт управління	Визначення підприємства як відкрита система	2			
Тема 3. Історія менеджменту і розвиток сучасних теорій	Розробка логістичної концепції управління	2			
Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту	Формулювання місії та цілей організації	2			
Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту	Оцінка співвідношення централізації та децентралізації управління	2			
Тема 6. Контролювання як загальна функція менеджменту	Здійснення контролю ефективності діяльності підприємства	2			
Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту	Дослідження рівня мотивації персоналу підприємства	2			
Тема 8. Процес прийняття управлінських рішень на підприємствах	Оцінка ефективності процесу прийняття управлінських рішень на підприємствах	2			
Тема 9. Поняття керівництва та влади, теорія лідерства в менеджменті	Аналіз форм влади в управлінні організацією	2			

Тема 10. Управління трудовим колективом	Оцінка соціально-психологічного клімату трудового колективу	2			
Тема 11. Конфлікти в діяльності менеджера	Управління рівнем конфліктності в трудовому колективі	2			
Тема 12. Інформація та комунікація в менеджменті	Формування інформаційного забезпечення процесу управління в організації	2			
Тема 13. Організація праці менеджера	Організація робочого місця менеджера	2			
Тема 14. Ділове спілкування в менеджменті	Формування системи документообігу на підприємстві	2			
Усього		28			

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=244>

Завдання до практичних занять наведено у [1].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні форми самостійної роботи, які запропоновані студентам:

- робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних видань, періодичної та наукової літератури, довідників, відео-матеріалів) при підготовці до практичних занять; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни;
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ; підготовка до поточного та підсумкового контролю;
- проведення власних досліджень при підготовці до олімпіад та конференцій, конкурсів наукових робіт, участі в круглих столах та форумах;
- підготовка доповідей на наукові семінари, засідання наукових гуртків, клубів;

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено у [1,3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)															Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами															
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14		
2019/2020	60	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	6	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Менеджмент» і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: екзамен письмовий.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Муромець Н. Є. Менеджмент : навчальний посібник / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошниченко, Д. О. Корсаков ; за ред. Н. Є. Муромець. – Харків : ФОРМ, 2017. – 324 с.
2. Основи менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.
3. Муромець Н. Є. Менеджмент : методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Н. Є. Муромець, І. Г. Савченко. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2017. – 75 с.
4. Муромець Н. Є. Менеджмент : методичні вказівки до виконання курсової роботи / Н. Є. Муромець. – Харків, 2017. – 75 с. – Рукопис.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Безус А. М. Менеджмент : навчальний посібник / А. М. Безус. – Київ : АМУ, 2015. – 268 с.
6. Мельниченко С. В. Менеджмент підприємства / С. В. Мельниченко. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 132 с.
7. Менеджмент : навчальний посібник / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Покаєвич [та ін.] ; заг. ред. Г. Є. Мошека. – 2-ге видання, доповнене, перероблене. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 268 с.
8. Бай С. І. Менеджмент організації [Електронний ресурс]: електронний підручник / С. І. Бай. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.
9. Мазараки А. А. Менеджмент [Електронний ресурс] : електронний підручник / А. А. Мазараки. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.
10. Менеджмент Дайджест [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/methodology.php>. – Станом на 05.08.2018. – Назва з екрана.
11. Маркетинг і менеджмент інновацій : Науковий журнал [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>. – Станом на 05.08.2018. – Назва з екрана.
12. Бітрикс 24 [Електронний ресурс] : [сервісний сайт для управління бізнесом]. – Режим доступу: <https://www.bitrix24.ua>. – Станом на 03.08.2018. – Назва з екрана.